

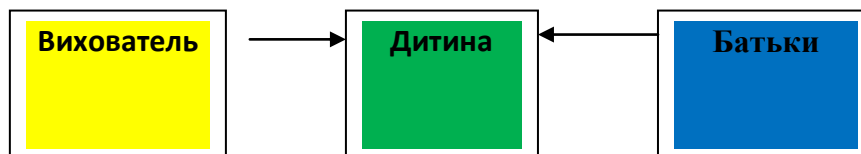
Мозковий штурм

« На порозі до школи »

Мета: роз'яснити батькам, що фізичний розвиток дитини є своєрідною базою для психічного розвитку, а той, у свою чергу, є основою для соціального та духовного розвитку дитини; сформувати і у батьків правильне ставлення до виховання дітей у цьому напрямку та виховувати почуття відповідальності за кожний свій крок на землі, надати батькам рекомендації щодо формування у дітей здорового способу життя. І у батьків, і у вихователів в центрі уваги

дитина. (На дошку в центрі вихователь прикріплює листок на якому написано: дитина.) З однієї сторони дитина зростає у сім'ї і у неї є батьки. (На дошку вихователь прикріплює листок на якому написано: батьки.)

Чи можна вирішити всі завдання окремо? Отже, мета щодо виховання дітей і у батьків, і у вихователя однакова. Щоб виховати дитину такою, як ми хочемо, потрібно організувати творчу співпрацю вихователів, учнів, батьків у навчально-виховному процесі.

Обладнання: магнітна дошка, таблиця, атрибути до ігор, анкети, шкільне приладдя.

ХІД

Чи готові ви до школи?

Нині проблема готовності дитини до навчання у школі посідає одно з важливіших місць у зв'язку з впровадженням нового Державного стандарту початкової освіти. Дуже важливо, щоб дитина мала всі необхідні компоненти шкільної зрілості.

Що таке психологічна готовність до школи?

Що таке «шкільна зрілість»? Однозначного визначення цього складного поняття поки що не існує.

Простіше кажучи, *готовність дитини до шкільного навчання – це такий рівень її психічного, соціального розвитку, який дозволяє успішно опановувати шкільну програму і виконувати вимоги шкільного життя.*

Батькам слід звернути увагу на такі складові шкільної зрілості, як особистісна, інтелектуальна і соціально-психологічна готовність до шкільного навчання.

Особистісна готовність – це:

- позитивне ставлення до школи;
- готовність до початку навчання

(Дитина має розуміти, що у школу вона йде не тільки гратися з друзями, а й одержувати нові знання, вчитися).

Інтелектуальна готовність - у дитини мають бути сформовані основні психічні функції: мислення, логічна пам'ять, довільна увага та інші, необхідні для успішного опанування шкільної програми.

Соціально-психологічна готовність

- успішне спілкування з однокласниками, вчителями,
- відповідна поведінка у школі.

Аби визначити чи готова дитина йти до школи, я пропоную ряд питань, на які виповинні дати такі відповіді :*«майже завжди»*, *«інколи»*, *«ніколи»*.

Як же підготувати дитину до школи?

Багато батьків помилково вважають, що готовність до школи - це вміння читати, рахувати й писати. Проте це - лише верхівка айсберга. Насправді, готовність до школи - питання значно більш велике.

Основні моменти, на які вам слід звернути увагу при підготовці дитини, це:

- розвиток загального кругозору (кращими способами розширити горизонт знань дитини є бесіди з ним "про життя", читання книг і їх обговорення);
 - знайомство з буквами і цифрами, геометричними фігурами, кольорами, поняттями: право/ліво, великий/малий, широкий/вузький і т.п;
 - по можливості - формування уміння складати склади і лічити (хоча б у межах 10);
 - обов'язковий розвиток дрібної моторики, тобто заняття на розвиток спритності руки і пальчиків. Це необхідно як для розвитку вміння писати, так і для розвитку мовлення (обидва ці центри "зчеплені" у структурі дитячого мозку). Тому необхідно більше малювати, ліпити, працювати з конструктором, складати пазли, вміти маніпулювати з дрібними предметами типу намистин, зернят, монет, сірників, зубочисток. З них можна викладати картини та аплікації, нанизувати їх в намиста - все це розвиває також увагу і посидючість;
 - тренування пам'яті - заучування віршів і пісень;
 - вчити дітей встановлювати причинно-наслідкові зв'язки (послідовність подій): виявити, що сталося спочатку, що потім, вміти зібрати з частин картинки ціле, розкласти предмети за будь-якою ознакою.

Проте, слід пам'ятати, що навченість дитини не тотожна його здібностям і психічній зрілості. Більш того, навченість - не синонім також і високої

пізнавальної активності дитини, адже нерідко батьки сприймають своє чадо, як якусь "посудину", яку, згідно відомому афоризму, слід наповнити знаннями, а не як факел, який треба запалити.

Ці підходи принципово різні - якщо обраний перший, дитина займає в процесі "навчання" пасивну позицію і в першому класі з'ясовується, що при широкому діапазоні "вкладених" у нього знань його власна готовність і бажання вчитися близькі до нуля. Починаються претензії батьків до вчителя: "як же так, адже він у мене такий розумний!" Але дитина, як з'ясовується, нічого не може і не хоче робити з власної ініціативи – тому весь його багаж знань так і лежить "мертвим вантажем", не приносячи користі його власнику

Крім того, хлопчик або ж дівчинка, яка розповідає вірші сторінками, можуть бути - що парадоксально - до школи готові слабо, якщо володіють низьким рівнем психологічної, особистісної зрілості та комунікативної (соціально-психологічної) готовності до школи.

Тобто, крім запасу знань, дитині необхідно також:

- володіти певними комунікативними та соціальними навичками - вміти спілкуватися, розуміти і, головне, застосовувати в повсякденному житті морально - етичні норми, прийняті в суспільстві, де він живе,
 - не боятися вступати в контакт з дорослими і однолітками
 - вміти відстоювати свою позицію цивілізованими методами і не проявляти недоречної агресії - або, навпаки, зайвої боязкості;
 - вміти підкорятися встановленим правилам, знати, що таке дисципліна і розуміти її необхідність;
 - мати позитивну мотивацію, бажання вчитися;
 - вміти цілеспрямовано і за своєю ініціативою працювати над завданням, організовувати, планувати свої дії і відповідати за їх наслідки (наприклад, самостійно збирати свій портфель і стежити за виконанням домашніх завдань: якщо ви з першого класу візьмете це на свої батьківські плечі, то з імовірністю 70% цей обов'язок залишиться за вами до випускного балу);
 - мати позитивне ставлення до самого себе (велика роль у цьому відводиться батькам, які показують своє позитивне ставлення до дитини, висловлене лагідним словом та тактильно).

Рекомендації: Я рекомендую вам корекційні вправи, посильні для кожної дитини. Вони не потребують особливого обладнання чи спеціальної педагогічної підготовки. Єдине, що треба - серйозно поставитися до вказівок,

відвести час для занять, набратися терпіння й такту. У цій роботі недопустимі поспіх і надмірне навантаження. Все робити граючись.

Важливо пам'ятати, що крім готовності голови не менш важлива і готовність тіла: навантаження на імунітет у перший шкільний рік буде серйозним, тому в останнє літо перед вступом до 1 класу було б гарно, крім навчання, зайнятися і фізичною підготовкою. Дитині необхідно багато руху (в ідеалі - заняття в спортивній секції, які дають крім здоров'я також і дисциплінарні навички), свіже повітря, повноцінне харчування.

- Якщо у малюка є порушення здоров'я, необхідно обов'язково проконсультуватися з лікарем і отримати рекомендації щодо корекції стану та організації процесу навчання.
- Отже, озброєні усіма цими знаннями, ви легше подужаєте дорогу до школи. Однак пам'ятайте: саме **головне для першокласника - не вміння та навички, а впевненість в своїх силах і в батьківській підтримці.**

Вправа «Сімейне коло»

Мета: познайомити учасників та з'ясувати їхні очікування, сприяти згуртованості групи та створення комфортної атмосфери для успішної роботи.

Ресурси: вирізані з паперу фігурки хлопчиків та дівчаток (за кількістю учасників тренінгу), 2 аркуші паперу формату А-1, скріплені скотчем.

Хід проведення

Роздати вирізані з паперу фігурки хлопчиків та дівчаток відповідно до статі учасників. На фігурці протягом 5 хв. учасник пише своє ім'я, сімейну роль (тато, мама, тьотя, дядя, брат ін.) та очікування від тренінгу. Під час самопрезентацій учасників прикріпити фігурки на великий аркуш паперу таким чином, щоб утворилось символічне «сімейне коло» учасників.

(Анкету рекомендується роздрукувати для опрацювання кожній родині вдома.)

Оцінка розвитку пізнання

1. Чи володіє дитина основними поняттями, наприклад: правий-лівий, великий-малий?

2. Чи здатна дитина зрозуміти найпростіші випадки класифікації, наприклад: речі, які можуть котитися, і речі, які котитися не можуть?
3. Чи може малюк передбачити кінцівку невігадливої історії?
4. Чи може дитина утримати в пам'яті і виконати, як мінімум, три вказівки?
5. Чи може дитина назвати більшість великих і малих літер алфавіту?

Оцінка базового досвіду дитини

6. Чи ходить дитина з вами на пошту, в ощадкасу, магазин?
7. Чи був малюк у бібліотеці?
8. Чи доводилося дитині бувати вселі, зоопарку, музеї?
9. Чи читали ви малюку регулярно або розповідали йому історії?
10. Чи виявляє дитина підвищений інтерес до чогось, чи є в неї хобі?

Оцінка мовного розвитку

11. Чи може дитина назвати і позначати основні предмети довкола неї?
12. Чи легко дитині відповідати на запитання дорослих?
13. Чи може дитина пояснити, для чого різні речі: щітка, пилосос, холодильник?
14. Чи може дитина пояснити, де розташовані предмети: на столі, під столом?
15. Чи може малюк розповісти історію, описати якийсь випадок, що відбувся з ним?
16. Чи чітко дитина вимовляє слова?
17. Дитина будує речення граматично правильно?
18. Чи здатна дитина брати участь у загальній розмові, показати якусь ситуацію або зіграти в домашній виставі?

Оцінка рівня емоційного розвитку

19. Чи виглядає дитина веселою (вдома і серед товаришів)?
20. Чи сформувався у дитини образ себе як людини, яка багато чого може?

21. Чи легко малюку «переключатися» при змінах у звичному розпорядку дня, перейти до виконання нового завдання?

22. Чи здатна дитина працювати самостійно, змагатися у виконанні завдання з іншими дітьми?

Оцінка уміння спілкування

23. Чи приєднується малюк до гри інших дітей, чи ділиться з ними іграшками?

24. Чи дотримується він черговості, коли цього вимагає ситуація?

25. Чи здатна дитина слухати інших не перериваючи?

Оцінка фізичного розвитку

26. Чи добре дитина чує?

27. Чи добре вона бачить?

28. Чи здатна вона посидіти спокійно протягом деякого часу?

29. Чи розвинена в неї координація моторних навичок, наприклад, чи може вона гратися у м'яча, стрибати, спускатися і підніматися сходами?

30. Чи виглядає дитина бадьорою?

31. Чи виглядає дитина здоровою, ситою, чи достатньо вона відпочиває?

Зорове розпізнавання

32. Чи може дитина ідентифікувати схожі й несхожі форми?

Наприклад, знайти картинку, несхожу на інші?

33. Чи може дитина розрізняти букви і короткі слова, наприклад, б/п, кіт/кит?

Зорова пам'ять

34. Чи може дитина помітити відсутність картинки, якщо їй спочатку показати серію із трьох картинок, а потім одну забрати?

35. Чи знає дитина своє ім'я і принаймні 6-8 назв предметів, які трапляються в її повсякденному житті?

36. Чи здатна дитина розкласти по порядку (у заданій послідовності) серію картинок?

37. Чи розуміє дитина, що читати треба починати з лівої сторони рядка?

38. Чи може вона самостійно, без сторонньої допомоги скласти головоломку з 15 елементів?

39. Чи може малюк пояснити картинку: сформулювати головну думку, простежити зв'язки?

Рівень слухових здібностей

40. Чи може дитина римувати слова?

41. Чи може вона розрізняти слова, що починаються на різні звуки, наприклад, ліс/віз?

42. Чи може дитина повторити за дорослим декілька слів або цифр?

43. Чи здатна дитина переказати історію, зберігши основну думку і послідовність дій?

Оцінка ставлення до книжок

44. Чи виникає у дитини бажання продивитися книжки самостійно?

45. Чи уважно і охоче вона слухає, коли їй читають уголос?

46. Чи ставить дитина запитання про слова?

Визначте, які блоки відстають у розвитку та допоможіть дитині!

А тепер спробуйте самі перевірити, чи готовий ваш малюк до навчання. Для цього дайте відповіді на запитання, які може поставити психолог при вступі до школи.

Чи може ваша дитина:

1. Пояснити словами, чого вона хоче, тобто не показувати пальцем, а сказати: куртка, цукерка, курча?

2. Висловлюватися зв'язно, наприклад: «Покажи мені...»?

3. Розуміти зміст того, про що їй читають?

4. Чітко вимовити своє ім'я?

5. Запам'ятати свою адресу і номер телефону?
6. Писати олівцем або крейдою на папері?
7. Намалювати картинки до вигаданої історії та пояснити, що на них зображено?
8. Користуватися фарбами, пластиліном, олівцями для творчого самовираження?
9. Вирізати ножицями з тупими кінцями, до того ж рівно і не поранившись?
10. Слухати і дотримуватись одержаних вказівок?
11. Бути уважним, коли хтось із нею розмовляє?
12. Зосередитися принаймні на десять хвилин, щоб виконати одержане завдання?
13. Радіти, коли їй читають уголос або розповідають історії?
14. Позитивно оцінювати: «Я - людина, яка багато чого може»?
15. «Підлаштовуватись», коли дорослі змінюють тему розмови?
16. Виявляти цікавість до предметів довкола?
17. Бути у злагоді з іншими дітьми?

Насамкінець, які допоможуть вам оцінити ваші взаємини з дитиною:

1. Чи подобається вам ваш малюк?
2. Чи слухаєте ви, про що дитина говорить?
3. Чи дивитеся ви на малюка, коли він говорить?
4. Чи намагаєтеся ви створити у дитини відчуття значущості того, про що вона говорить?
5. Чи виправляєте ви мовлення малюка?
6. Чи дозволяєте дитині робити помилки?
7. Чи хвалите малюка, чи обіймаєте його?
8. Чи смієтеся ви разом із ним?
9. Чи відводите ви щодня час для читання дитині і для бесід із нею?

10. Чи граєте ви з малюком у якісь ігри?
11. Чи заохочуєте інтереси і захоплення дитини?
12. Чи є у малюка принаймні 1-2 власні книжки?
13. Чи є у дитини вдома місце (наприклад, полиця), відведене тільки їй?
14. Чи намагаєтесь ви подати малюку приклад, читаючи газети, журнали, книжки?
15. Чи обговорюєте ви з родиною і з дитиною що- небудь цікаве із прочитаного вами?
16. Чи намагаєтесь ви сказати все за малюка, перш ніж він встигне відкрити рота:
 - а) у зубного лікаря;
 - б) у магазині.
17. Чи дивитесь ви телевізор разом із дитиною?
18. Чи розпитуєте ви малюка про побачене по телевізору?
19. Чи обмежуєте час дитини перед телевізором?
20. Чи може дитина виявити «міць своїх м'язів» у іграх, м'яти, стискати і бити глину тощо, аби вилити свої почуття в рамках загальноприйнятої поведінки?
21. Чи намагаєтесь ви ходити з малюком на прогулянки?
22. Чи плануєте ви незабаром повести дитину до театру, зоопарку, музею?

За кожную відповідь «*майже завжди*» нарахуйте собі 4 бали, «*інколи*» - 2 бали, «*ніколи*» - 0 балів. Отримані бали додайте. Якщо сума складає **88 балів** - **чудово!** **44 бали** - **непогано**; **менше від 22 балів** - **варто замислитися**.

Режим дня майбутнього першокласника

Школа ставить перед першокласником нові вимоги. Дитина включиться у систематичну навчальну працю, у неї з'являться нові обов'язки і турботи, відбудеться зміна рухової активності. Тому, організовуючи режим дня для дошкільника, батьки допоможуть дитині швидше адаптуватися до життєвих змін. **Режим** – це раціональне і чітке чергування сну, їжі, відпочинку, різних

видів діяльності протягом доби. Для дитини правильно організований режим - умова не тільки збереження і зміцнення здоров'я, але й успішного навчання.

Сон. Велике значення для підтримки дієздатності першокласника має сон. Для дітей 6-7 років нормальна тривалість сну - 10-12 годин. Недостатня тривалість сну негативно відбивається на нервовій системі дитини: знижується діяльність кори головного мозку у відповідь на подразнення. Але для повноцінного відпочинку нервової системи і всього організму важливо забезпечити не тільки необхідну тривалість, але й достатню глибину сну.

Тест «Чи готовий я бути батьком першокласника?» (Роздрукований)

У Вашій родині підростає майбутній першокласник. Вітаю, Ви на порозі нового життя! Ви готові? Давайте перевіримо.

Закресліть номери тих запитань, на які ви відповіли позитивно. Отже, вибирайте близький варіант відповіді:

1. Мені здається, що моя дитина буде вчитися гірше за інших.
2. Я побоююся, що моя дитина буде часто кривдити інших дітей.
3. На мій погляд, чотири уроки - непосильне навантаження для маленької дитини.
4. Важко бути впевненим у тому, що учителі молодших класів добре розуміють дітей.
5. Дитина може добре вчитися тільки в тому випадку, якщо вчителька - її власна мама.
6. Важко уявити, що першокласник може швидко навчитися писати, рахувати і читати.
7. Мені здається, що діти в цьому віці ще нездатні дружити.
8. Боюся навіть думати про те, що дитина буде обходитися без денного сну.
9. Моя дитина губиться, коли до неї звертається незнайома доросла людина.
10. Моя дитина не ходить до дитячого садка і ніколи не розлучається з матір'ю.

11. Початкова школа, по-моєму, мало спроможна чого-небудь навчити дитину.
12. Я побоююся, що однокласники дражнитимуть мою дитину.
13. Мій малюк, по-моєму, значно слабкіший за своїх ровесників.
14. Боюся, що вчителька не має можливості оцінити успіхи кожної дитини.
15. Моя дитина часто говорить: «Мамо, ми підемо в школу разом?»

А тепер порахуйте кількість закреслених номерів. Отриману суму запишіть у графі «Усього»:....(запишіть)

ЩО ОЗНАЧАЮТЬ ОТРИМАНІ ЧИСЛА?

- Якщо сума позитивних відповідей 4 або менше балів: у вас є всі підстави з оптимізмом зустріти перше вересня - ви самі готові визнати нову соціальну роль вашої дитини.
 - Якщо сума позитивних відповідей 5—10 балів: вам бажано краще підготуватися до можливих труднощів.
- Якщо сума позитивних відповідей 10 і більше балів: подумайте над своїми відповідями ще раз, можливо, вам варто порадитися з психологом

Побажання батькам першокласника

Любі мої батьки!

Цього року Ваша дитина йде до першого класу. Це велика подія у Вашій сім'ї. Я сердечно вітаю Вас і бажаю, щоб Ваші сподівання здійснилися, щоб Вашій дитині було добре, затишно і цікаво в нашій школі. Дозвольте дати Вам кілька порад.

Десять речей, які повинні зробити батьки першокласника 1-го вересня.

1. Ваша дитина хвилюватиметься. Прикрасьте її кімнату кульками, плакатом з веселим написом.
2. Приготуйте маленький, барвисто оформлений подаруночок і покладіть його поряд з подушкою дитини.
3. Якщо Ви напередодні зібрали портфель, все одно ще раз зазирніть до нього разом з дитиною і покладіть ще якісь дрібні речі: комічну гумку або незвичайний олівець.

4. Цього дня забороніть собі повчати дитину, підвищувати на неї голос. Не сердьтеся і не хмуртеся!
5. Відкладіть усі справи, візьміть відгул. Ви повинні бути поряд, коли дитина переступить шкільний поріг.
6. Скажіть своєму першокласнику, як добре і чудово він виглядає.
7. Зустрічаючи дитину зі школи, розпитайте, що їй сподобалося, що вона робила, похваліть за те, що вона трималася впевнено (навіть якщо це не так).
8. Увечері організуйте святкову вечерю. Запросіть бабусь, дідусів.
9. Не забудьте сказати дитині, як сильно Ви її любите.
10. Лягаючи спати, дайте слово і надалі бути до дитини таким лагідним, спокійним і уважним, як сьогодні.

Усе це дасть можливість дитині зрозуміти, що події, які відбуваються в її житті, дуже важливі і для батьків. Це додасть їй упевненості, налаштує на серйозну, цікаву роботу.

***Бажаємо Вам, щоб початок навчання малюка в школі
став приємною подією в житті всієї родини .***

